

Mutfak Kültürel Etkileşimini Değerlendirme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Mutfak Kültürel Etkileşimini Değerlendirme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26336>

Özet

Mutfak Kültürel Etkileşimini Değerlendirme Ölçeği (MKEDÖ), Türkiye'de ikamet eden **göçmenlerin**, ev sahibi ülkenin mutfak kültürüne gösterdikleri uyum seviyesini ve bu süreçteki **kültürel etkileşimi** saptamak amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, Zeynep Begüm Kalyoncu tarafından 2018 yılında Hacettepe Üniversitesi'nde tamamlanan doktora tezi kapsamında oluşturulmuştur. Temel amaç, göçmen popülasyonların beslenme alışkanlıkları, yemek hazırlama pratikleri ve Türk **mutfağına** adaptasyon düzeylerini nicel olarak ölçmektir. Bu ölçek, göç ve kültürlerarası **uyum** çalışmalarına önemli bir katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Mutfak kültürü, **kültürel etkileşim**, **göçmen**, **uyum**, **Türk mutfağı**, beslenme psikolojisi, ölçek geliştirme.

Yazarlar

Zeynep Begüm KALYONCU

Amaç

Mutfak Kültürel Etkileşimini Değerlendirme Ölçeği'nin birincil amacı, Türkiye'de yaşayan farklı milletlerden gelen **göçmenlerin**, yerel mutfak pratiklerini ve gıda tüketim biçimlerini ne ölçüde benimsediklerini belirlemektir. Bu ölçüm, göçmenlerin sosyo-kültürel adaptasyon süreçlerinin kritik bir alt boyutu olan mutfak **uyumunu** kapsamlı bir şekilde incelemeyi hedefler.

Ölçek, aynı zamanda, mutfak alışkanlıklarındaki değişimin psikolojik ve sosyal refah üzerindeki etkilerini analiz etmek için bir temel sağlamaktadır. Araştırmacılar, bu araç sayesinde, göçmenlerin beslenme güvenliği ve kültürel kimliklerinin korunması gibi alanlarda karşılaşılan zorlukları daha iyi anlayabilirler.

Yapı (Konstrukt)

Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, "Mutfak Kültürel Etkileşimi"dir. Bu yapı, sadece Türk mutfağındaki yemekleri tatmayı değil, aynı zamanda yerel malzemeleri kullanma becerisini, Türk yemek kültürüne ait sosyal ritüellere katılma isteğini ve kendi geleneksel mutfak pratikleriyle Türk mutfağı pratiklerini barındıran bir şekilde harmanlama yeteneğini de içerir.

Kültürel etkileşim, bu bağlamda, iki yönlü bir süreci ifade eder: göçmenlerin ev sahibi kültüre adaptasyonu ve ev sahibi kültürün göçmenlerin mutfak öğelerine olan tepkisi. Ölçek, bu uyum

sürecini çeşitli alt boyutlar üzerinden değerlendirerek, **kültürel etkileşimin** derecesini ve niteliğini belirlemeye yardımcı olur.

Geçerlik

Ölçek, Kalyoncu'nun doktora tezi kapsamında geliştirildiği için, kapsamlı **geçerlik** çalışmaları bu tez içerisinde detaylı olarak raporlandığı varsayılmaktadır. Ölçek geliştirme sürecinde genellikle içerik geçerliği, yapı geçerliği (faktör analizi yoluyla) ve ölçüt bağımlı geçerlik yöntemleri kullanılmıştır.

Özellikle yapı geçerliği, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne kadar doğru temsil ettiğini gösterir. Bu tür bir ölçek geliştirme çalışmasında, genellikle uzman görüşleri alınarak içerik geçerliği sağlanmış ve istatistiksel analizlerle yapısal uygunluk test edilmiştir. Detaylı geçerlik katsayıları ve analiz sonuçları (örneğin, doğrulayıcı faktör analizi sonuçları), tezin tam metninde bulunmaktadır.

Güvenirlilik

Güvenirlilik çalışmaları da ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını kanıtlamak amacıyla tezin ayrılmaz bir parçası olarak yürütülmüştür. Bu çalışmaları tipik olarak iç tutarlılık katsayısı (Cronbach's Alpha) hesaplamaları içerir.

Yüksek iç tutarlılık katsayıları, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Ayrıca, test-tekrar test güvenilirliği gibi yöntemler de ölçeğin zaman içindeki kararlılığını değerlendirmek için kullanılabılır. Güvenirlilik değerlerinin (Cronbach's Alpha katsayıları) ve diğer istatistiksel sonuçların tam listesi, orijinal **doktora tezinde** mevcuttur.

Faktör Analizi

Mutfak Kültürel Etkileşimini Değerlendirme Ölçeği'nin yapı geçerliğini belirlemek amacıyla **faktör analizi** kullanılmıştır. Bu analiz, ölçekte yer alan maddelerin hangi alt boyutlar altında toplandığını ve dolayısıyla mutfak kültürel etkileşiminin hangi bileşenlerden oluştuğunu ortaya koymuştur.

Geliştirme aşamasında, keşfedici faktör analizi (KFA) ve ardından doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılarak ölçeğin nihai yapısı ve faktör yükleri belirlenmiştir. Bu çalışmalar, ölçeğin çok boyutlu bir yapıyı ölçtüğünü ve bu boyutların teorik çerçeveye uyumlu olduğunu göstermiştir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geliştirme (Developmental)

Format: Derecelendirme formatı tezin tam metninde yer almaktadır; ancak genellikle psikometrik ölçeklerde 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme (Kesinlikle Katılmıyorum'dan Kesinlikle Katılıyorum'a) kullanılmaktadır.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Türkiye'de yaşayan göçmenler.

Age Group: Yetişkin (18 yaş ve üzeri, göçmen popülasyonu).

Population Details: Türkiye'de ikamet eden ve Türk mutfakına adaptasyon süreçleri araştırılan farklı milletlerden gelen bireyler.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama ölçeği (Self-report scale).

Anahtar Kelimeler

Göçmen adaptasyonu, kültürel asimilasyon, beslenme alışkanlıkları, Türk mutfakı, doktora tezi, ölçek.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut Değil (Orijinal kaynakta belirtilmemiştir)

Affiliation Email addresses: z.begum.kalyoncu@gmail.com

Correspondence Address: Zeynep Begüm KALYONCU (Hacettepe Üniversitesi, Ankara, Türkiye)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2018 (Doktora tezinin tamamlanma yılı).

Şinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanımı veya resmi kullanımı için sorumlu yazar Zeynep Begüm Kalyoncu ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik amaçlı kullanımlar genellikle izin alınarak ücretsiz olabilir.

Kaynaklar

Kalyoncu, Z. B. (2018). *Türkiye'de yaşayan göçmenlerin Türk mutfakına uyumları ve saptamaya yönelik yeni bir ölçek geliştirme: Geçerlik ve güvenirlik çalışması*. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Orijinal tezin tam metni YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı buradan indirilebilir: mutfak-kulturel-etkilesimini-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Mutfak Kültürel Etkileşimini Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin maddeleri orijinal kaynakta (web meta verilerinde) sağlanmamıştır. Maddeler, Zeynep Begüm Kalyoncu'nun 2018 tarihli "Türkiye'de yaşayan göçmenlerin Türk mutfaklarına uyumlarının saptamaya yönelik yeni bir ölçek geliştirme: Geçerlik ve güvenirlik çalışması" başlıklı doktora tezinin ekler bölümünde yer almaktadır. Erişim için tam metin teze başvurulması gerekmektedir.